

TIDEVARVET

TIDEVARVET
N:r 43: 1928

Från min veranda, meditationer av Arnold Norlind, nu utkomna på Bonniers förlag, anmälas av E. W. i artikeln Filosofen på Järkobsberg.

»Givetvis fullständigt opartisk» ger en redogörelse för den sorgslustiga utgången av kvinnans prövning till postassistentbefattningar som företagits i misshumor efter en baklåxa av K. M. t.

Den framkomliga vägen, veksans ledare.

Det politiska spelet handlar om stormaktsregeringarnas bemedlånden att slippa från kravet på nedrustning.

Artiklarna om den nya demokratin fortsätts. Hur grupp i den växer heter den fjärde i ordningen.

Devinez har tillåtit sig att konsultera den världsberömda själsforskaren Adler över ett svårt fall av en epidemiskt härjande sjukdom.

Katti Anker-Müller har i dagarna fyllt 60 år. Hennes bana är så märkligt att vi, alldeles oavsett födelsedagen, vilja erinra om den.

Ännu återstår ett par månader av det gamla året under vilka våra vännar kunna hjälpa oss att värva prenumeranter för nästa år genom att offra den ringa summa Tidevarvet kostar till årets slut. Inskått kr. 1:50 på Tidevarvets giroräkning 1544. För Er själv eller den ni vill prenumerera åt, så kommer tidningen för sista kvartalet. Ännu har vi nämligen nummer kvar för oktober.

Tidevarvet fyller fem år i november. Är inte det anledning att visa den en liten smula extra intresse?

Homeopatiska Självläkarna
av Klara Franzén.

Ny upplaga. Första svenska originalarbete byggt på egna erfarenheter. Förord av Läkare, Fås å S. Fis V. H. Byrå. Sibyllégatan 36. Sthlm. Pris 6 kr. Utgiven av Svenska Föreningen för vetenskapligt homeopati.

Det politiska spelet

En dunderskandal. Locarnopakten överkorsad.

Trogna högerväljare.

De franska och engelska utrikesdepartementenas nu blottade dubbelspel rörande rustningarna till lands och sjöss är en sådan dunderskandal att den icke kan tystas ner och icke glömmas så fort som andra skandaler och sensationer. Historien om hur den franskfientliga Hearstpressens korrespondent i Paris kom över den hemliga överenskommelsen och de ännu hemligare kommentarerna till densamma, föreligger i många versioner. Somliga eller rättare franska utrikesdepartementet säger att det skedde genom mazot till en fransk journalist. De inviga denna mena att denna sedan begagnade sig av en enastående beskedlighet och godtrogenhet hos en ung departementstjänsteman och missbrukade hans förtroende. Diplomater bruka inte ha namn om sig att vara begåvade, men det låter ändå väl starkt. Andra säga att den där unge adliga diplomaten vid Quai d'Orsay fullföljde ett hemligt syfte, i det han ville omöjliggöra överenskommelsen genom dess publicering. En tredje version är den att franska utrikesdepartementet i hemlighet önskade överenskommelsens offentliggörande.

De skulle då vara sora en kvinna önskar offentliggörandet av ett hemligt giftermål för att brudgummen ska tvingas stå för vad han gjort. För den upplagan av historien talar den franska pressens hållning nu efteråt. Vår nya entente bör bestå, även om den inte gillas av tjeckarna i Japan och Italien, säger den. Hur skandalen rullats upp är inte det viktigaste. Nu är den ute, och det ligger blott och bart för hela världen att den fransk-engelska diplomaten arbetar med precis samma metoder som före världskriget och samma franska Förbund.

En liten olikhet förefinnes i nyanserna och den betingas just av nödvändigheten att kringgå Nationernas förbund. Officiellt säges nu att överenskommelsen haft till mål att underlätta arbetet i den förberedande avrustningskonferensen vilket arbete stagnerat bl. a. genom England och Frankrikes olika synpunkter. Förut hade båda tyckt att man kunde nedrusta den andres älsklingvapen och behålla sina egna som egentligen bara voro fredens säkraste värn. Slutligen löste man

knuten så att England erkänner Frankrikes rätt att behålla sin värppliktsarmé oöskuren och att uppehålla sitt önskade antal ubåtar mot att Frankrike medger att England slipper öva in på sina kryssare. Det kallas att komma överens om en gemensam formel för nedrustning. Så långt vet man nu, men man misstänker att det nya förbundet går vidare. Man tänker sig att Frankrike sagt något som i högst naken och förkortad form skulle lyda så här: »än nu du min gamle vapenbroder, har den största flottan och jag den bästa lantarmén och det fullkomligaste flyget, varför skulle vi inte komplettera varann? Jag avlaster med min armé och mitt flyg ansvaret på vissa utsatta punkter för dig och du gör önskt motsvarande tjänster med din flotta.»

Det underbara är att dessa underhandlingar fördes jämlikt med dem om Kelloggspakten, som gingo ut på att lägga bort krig som man lägger bort ett trasigt verktyg. Det ger en gångande känsla att iaktgåna i vilken grad diplomaten kan finna det möjligt att arbeta på

Låt oss konsultera Adler

Det är rätt lustigt att Alfred Adlers Individualpsykologi utkommit på svenska just nu. Ty hade han inte redan experimenterat sin teori om människans kamp för att uppehålla en konstant överlägsenhet och mångfald, så hade han fått lov att göra det på grund av det svenska postbefället. För min del har jag hittills varit tvungen inför Adler, men denna samling uttalanden över de kvinnliga postassistentbefattningarna ha övertygat mig. Här ligger ju de manliga komplexerna synliga för blotta lekmanöget, låta ett plocka och ett plocka sönder. För själsläkaren och forskaren måste de vara ännu mera givande och sälla honom dem. Postverket, hör ej känna sig utpekad, alla verk är likadana.

I denna uppgörelse med postmästarna blir det naturligtvis Tidevarvet som med överväldigande majoritet förklarar hysteriskt, överdrivet och komplexfyllt, kanske vore det lämpligt att låta Adler döma i saken.

Det mest fantastiska med dessa begystrare är att de svära på sin objektivitet, och det är ett avskräckande exempel, mål som står, se till att han icke faller. Man är aldrig objektiv inför kvinnor lika lätt som objektiv inför män. Men man kan ämstone ha den urskilningen att man erkänner det. Här har ju sexualkomplexen givits det tänkbara negativa utslag och när nu dessa underkända klaga, möta de bara lite lugna uppsatta män med nya sexualkomplexer.

Jag saknar bara en ting i dessa uttalanden, det är hyllningen för hemmets tvistina. Ha dessa herrar dunkat annat, att den som underkänner kvinnans metod, rådgivning, organisationsförmåga och förmåga på ett postkonst, det har i tydlighet fränknt henne de egenskaper som göra en duktig husmor?

Lika emvedetna som dessa herrar är om sin partiskhet lika biet ana de att de föräddas sin råds. Men Adler skulle säga att ur dessa dokument ropar högt en urskogsaktig skrek och tasa över själsligheten att låta kvinnor på de bägare befattningarna möta posten. Dessa dunkla skrek härrör från den tid då kvinnan var häskaren. Ären från de strider under vilka mannen övervade sin maktställning omna ännu hos hans senfödda ättlingar i K. postverket. Dessa minnen i skänkets nervor mötas med iraktna för framtiden. Så fort en duktig kvinna komme i besöksfällningen gen emot en yngre eller mindre duktig man, då är all förli. Mannen kan inte tänka sig något annat alternativt till mannens herravälde än kvinnans.

Äder själv skulle icke slå över det här. Han anser att människans upplagade måltbegär och trånad att göra sig gullandena genom att pressa ner, liksom kvinnans reaktion i självöppnethet eller trots reder till samhällets undergång, det månsidiga samhällets undergång, det vore fall, postassistentens uttalanden. I de många kamraternas påassistenthet är trumpetat ut kvinnans läsko, kommer att leda till undergrävande av kamratskap och arbetsglädje inom posten. Somliga kvinnor skola undergivet acceptera omdömet: kvinnor duger inget till, och så låt vad man tror dem vara. Andra skola utan urskilning resa sig mot varje omdöme och underkänna varje underkännande, även ett befoget.

»Det är inte gott», säger Adler, »för en flicka inom vår kultursfär att bevara självöverlevande och mod.» Det är sant. Men den enorma energiförst som ett samhälle gör, när det tappar modet ur sina kvinnor, den kan inte beräknas i hästkräuter.

En dag ska komma, då männen vill ge vad som helst för lite mera stärkele hos den svenska kvinnan.

Devinez.

«Givetvis fullständigt opartisk»

Dom över kvinnliga sökande till postassistentbefattningarna

Ett flertal gånger under den sist förflyttna tiden har Tidevarvet haft anledning att syssla med beförhållningarna inom posten, evad de avse de kvinnliga posttjänstemännen. Att ännu en gång upprepa de missförhållanden, som blevo en följd av kvinnornas felaktiga inplacering på den nya löneskalan vid beförhållningens tillkomst torde icke vara nödvändigt. Vare härmed nog sagt att oredan och traslet tilltagit och äventyret både arbetsron och kamratskapet inom posten. Naturligtvis skylles detta på kvinnornas strävanden att erna den ställning som dem enligt lag rätteligen tillkommer. men man måste sanneligen vara blind av partiskhet för att kunna försvara det handlingssätt som de högre manliga tjänstemännen inom verket under den allra senaste tiden låtit komma sig till last. Deras aktion emot kvinnorna innebär ett så öppet sabotage av svensk lag

och rätt, att det uppenbarligen endast kan få ske opått, därför att det riktar sig just mot behörighetslagen, vilken man på sina håll vant sig att betrakta som en lag på papperet, mot vilken kan syndas hur mycket som helst.

En minnesgod läsare torde erinra sig att vi föregående år ganska ingående behandlade ett av generalpoststyrelsens beslut att till tre postassistentbefattningar med förbigående av 65 kvinnliga postexpeditör utnämna tre yngre manliga tjänstemän. Så gott som samtliga sökande klagade och Kungl. Maj:t uppehållde beslutet samt beordrade generalpoststyrelsen att verkställa individuell prövning av såväl de kvinnliga som manliga aspiranterna. Här bör för tydlighetens skull tillfogas att postassistentbefattningarna äro ett genomgångsled från verket de högre befälsposterna inom verket rekryteras och till dessa pos-

ter ha de kvinnliga tjänstemännen på förhand och utan prövning ansatt olämpliga. Alltså ha icke ens de kvinnor, som haft samma kompetens och samma utbildning som sina manliga kolleger släppts fram till dessa poster öavsett denna deras rätt uttryckligen stadgas i lagen.

Tydiligen högeligen förgrymmad över Kungl. Maj:ts beslut gjorde generaldirektör Orne uttalanden som starkt smakade av hot om represallier och lovade till punkt och pricka ställa sig direktivet till efterrättelse. Detta innebar, att de kvinnor som anmälde sig hägade till provtjänstgöring, skickades ut för att prövas inom tjänstgöring på postlokalen; såsom vaktförstärkare vid större postkontor, i kassatjänstgöring och under natrvakterna i postkupér. För de flesta är denna provtjänst slutförd och man har att konstatera att herr Orne satt sitt hot!

Forts. å sid. 4.

glatt prat om mat

hör man i de familjer som köpa i

Konsum



Billiga och sunda varor i sunda butiker.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Sjuspalt 1-3, 2 r., Stockholm.

UTGIVARE-

Ada Nilsson.
REDAKTIONSKOMITE:
Elin Wägnér,
Eliabett Tamm,
Honoria Hermelin.

REDAKTIONSSEKRETERARE

Carin Hermelin,
Mottagningsd. 10-12,
Telefon Nor 48-44.

EXPEDITION:

Telefon Nor 28-43.
Kontontid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helix kr. 6.-, halvår kr. 15.00,
kvartal kr. 4.- Lönsumma 15 öre.

ANNONSPRIS:

1 text 20 öre
per millimeter.
Textside eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1928
Wahlens Tryckeri Aktieföretag
Storgatan 52

Mathilda Staal von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmorgsgatan 3, Stockholm.

Telefon 288, 289.
Familjerätt. Hyresrätten. Testamen-
ten. Bouppbeckningar. -Förfråg-
ningar från landsorten besvaras om-
gående.

EVA ANDÉN Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges
Advokatsamfund.
Herkulesgatan 14, Tel. 7575-7576.
E. L. La. Vattugatan.

SPECIALITET: Familje- och arvskaver.

Brottslingar och testamenten,
förvaltningsutdrag.
Även skriftliga förfrågningar.

TANDLÄKARE

Tandläkare
Carl Gustav Ageman
Karlavägen 70
(Hörst av Sjöbergsgatan)
Mottagn. enl. översensk. Tel. 77053
Medl. av Sthlms tandläkarförening

Tandläkare NILS GEJROT

Medlem av Sthlms tandläkarförening.
Hornsgatan 54, 5 fr.
Mottagn.enl.översensk. S. 35898

Tandläkare GRETA JOHANSSON

St Eriksgatan 102 Tel. 8:022
Mottagningsenl. översenkomme.
Medlem av Sthlms Tandläkarförening

Tandläkare Alma Österlund

Medlem av Sthlms Tandläkarförening.
Adolf Fredrika Kyrkogata 5-7,
Stockholm. Tel. 4142
Rådfrågningstid: Vardagar 1-1/2
Andra dagar enl. översenkomme.

Engelbrekts Sjuksköterskebyrå

ansk. ex. sjuksköterskor och enkla-
rare, även barnsköterskor.
Vallhallaväg, 18*, 86181, N. 241 13

Gymnastikdräkter

av träkål till alla åldrar, av tyg på beställ-
ning. Stort lager av N. F. K-livstycket
för barn och vuxna.
Promenadsköjor bredare o. smalare med
och utan klack, finnes och kan beställas i
Anna Ahlströms Manufaktur
och Kortvaraffär,
Götgatan 95. Tel. 50. 31184.



Så ledigt skall terna ligga skon.

Den fram- komliga vägen

I Social-Demokraternas ledare av d. 19 okt. under rubrik stöd på-
vändigast talar hr Arthur Engberg
om vad det politiska läget för när-
varande kräver. Han slår där önekl-
ligen huvudet på spiken, då han sä-
ger att svad som nu främst är av
nöden är alltså, att vårt parti i ett
klart och preciserat handlingspro-
gram tar resolut ställning till det
svenska samhällets tillstånd och be-
hov. Det är faktiskt det, som måste
ske nu efter valrörelsen. Inne att de
olika partierna antingen förhåva sig
över sina vinster eller bortförklara
sina förluster! Inte heller vilka parti-
na, som bör stå i regeringsställning!
Det viktigaste är just detta att efter
ett val, som är produkten av alla par-
tiers mer eller mindre uppträde-
sade agitation, få fram de linjer,
som de olika partierna i tillämpning
av sin politik ämna följa.

Det är ett sålynt och modigt för-
slag, hr Engberg där framställer.
Hur skulle det komma att ta sig ut.
Högern är ju det parti som i allmän-
het har det klaraste tillrätalaget.
Men regeringsställningen utan par-
lamentariskt underlag försäkrar
det hela rätt väsentligt. Visserligen
måste högern alltjämt arbeta på d. s.
k. försvar och försörvare av det
bestående, men den måste ändå i nå-
gon mån rida ut, hur den menar att
förena det fascistiska inslaget med
det folkliga som frihetens försvarare.

— Liberalerna äro få, men de
måste väl i alla fall klargöra om de
ska ha något eget program eller exi-
stera endast genom att mer eller
mindre övergå till högern, eventu-
ellt få fram ett högernsamt cent-
parti, en urvattnad borgerlig sam-
ling. — De frisinnade få väl till-
vidare gunga som tungan på vägen
till dess hävstången, som alla andra
förgångliga ting, brister. — Men
otvivelaktigt är det av större och
största betydelse för framtiden, om
det socialdemokratiska partiet går
till rätta med sitt formella program
och avskjer en del teoretiska satsar,
som visserligen inte kan bli aktuella
att föra fram, men ändå hindra sam-
arbetet med eventuellt mera radikala
men icke socialistiska riktningar.
Blir det följden av den motgång so-
cialdemokraterna till synes hade i
valutgången blir den i stället en stor
vinst. Det kommer ytterligare att be-
visa, att antalet mandat inte är det
enda avgörande vid ett val och att
valet i lika hög grad består i val
av riktning som val av ombud.

Det allvariga politiska läge vi nu
befinner oss i, lär inte högern kunna
rädda oss ur, inte ens med en militär
som försvarsminister. Inte heller
kan vi segra fram genom en ständ-
ig sjögång. Den enda framkomliga
vägen är att göra klart för oss den
nya tidens krav och tjäna dem utan
vare sig fascistiska eller bolsjevi-
kiska biasviser. Men då måste
också socialdemokraterna bli radi-
kala!

LÄKARE

Införd genom Sthlms Läkarförening

Dr Ada Nilsson

har återtagit sin
praktik
Olga Eimdash
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 10851
STOCKHOLM.

Hur gruppind växer

De som, under Tidevarvets ut-
läggningar tröttnat på grupp-
teorierna såsom för fantastiska, be vi
fatta mod och läsa även denna arti-
kel. Här skall ges några exempel
på hur viljan till samvilla tar sig
uttryck i det moderna samhället.

Det ska bli klart att teorin om allas
enhet icke är ogrifbar mysko. Det
är tidens stora idé som söker för-
kroppsliga sig över allt, på alla om-
råden. Vi slutade föra artikeln med
att lugnt konstatera människans all-
makt. Men människan är allsmäk-
tig just i den mån hon kan förena
sig med andra till en levande grupp,
ett verkligt helt. Miss Follet räk-
nar upp olika områden, där vi kun-
na skönja hur enhet- och samarbets-
iden börjar sätta sina spår.

För det första är det uppfostran.
Dess huvudsakliga mål är att göra
barnet skickat att delta i samhälls-
liv. Därför introducера vi grupp-
arbete i klassrummen därför där vi
i yrkesarbetet i skolorna och upprä-
tta särskilda fackskolor, därför hjäl-
pa vi barnen att välja yrke och an-
knyta arbetsfördelning till skolor-
na. Det gäller att passa in eleven i
samhället.

Vidare. Det socialmedicinska ar-
betets främsta mål har blivit att
ställa förhållandena människor emellan
på rätt bog. Sjukdom isolerar
människan från samhället. Men
sjukdomens orsak är ofta just felakt-
ig ställning, olyckliga relationer
till omgivningen. En individ, in-
sett i harmoniska och givande sam-
manhang, håller sig frisk.

Miss Follet berör också ett an-
nat område, där det typiskt ameri-
kanska kommer fram ännu mer än
i de övriga. Det är folkvandringen
eller immigrationen. På detta om-
råde iaktar hon enbetsaktens växt i
de olika teorier som behärskat pro-
blemet. Först hade man amalgam-
ringsteorierna. Alla folk som kommo
till Amerika skulle i smaltgegin
och komma ut som amerikaner.
Därpå reagerade man mot smältge-
giststeorierna och sade: vi vilja icke
att alla de olika rasernas och kul-
tureras rikedomar, skola smältas
bort. Man uppmuntrade italienska,
polska och syrriska kolonier och or-
ganisationer. Nu har man kommit till
ett tredje stadium: varken hopsätt-
ning eller avskildhet utan ett verk-
ligt samhälle, där alla ge all vad de
ha att ge och få av de andra.

Uppfattningen av lag och behan-
dlingen av brottslingarna är ett an-
nat område där den nya tanken
underminerar gamla uppfattningar.
»Brott skola icke behandlas efter
häktningen utan före den.» Brott
uppstår ur miljön. Det är miljön
som ska påverkas. Bättre bostäder
och hygien, förbyggande arbete
mot tuberkulos och andra sjukdo-
mar, möjligheter till rekreation,
trygghet i arbete, försäkring mot
olycker i industrien och hjälp mot
de ekonomiska bördor som död och
sjukdom kunna pålägga — allt som
ökar dragligheten i den mänskliga
tillvaron förhindrar brottet. Indi-
viden skall icke befrias från ansvar
men samhället skall dela det.

Rättvisan som straff är en
kvarleva av den personliga hämn-
den. Straffet tar form av isolering.
Den nya idén går ut på det motsat-
ta: att försöka passa in brottsling-
en i samhället genom att ta reda på
vad han passar för och lära upp ho-
nom där.

Barn- och ungdomsarbetet är byggt på
dessa två principer: samhällets an-
svar för brottet och uppgiften att
placera i den brottsliga i samhäl-
let. Gruppens uppfostrande betydelse
har också satt sig igenom, när

det gått att forma om en förbyrta-
t till en social människa.

Det moderna teorin om begrepp-
er lag har också förändrats. Mo-
derna jurister, säger miss Follet,
lägga vikten vid lagens sociala
uppgifter mer än vid dess straff-
ande uppgift.

Den viktigaste konsekvensen av
denna växande tendens i juridiskt
tänkande visar sig i en förändrad
hållning mot kontraktet. Man hål-
ler på att överge kontrakterade be-
stämmler mellan olika parter an-
gående deras rättigheter och skyld-
igheter och komma fram till för-
slaget av överenskomelser som ut-
trycka en enhetlig vilja till gem-
sam fördel.

Den gamla föreställningen att en
man kunde göra vad han ville med
sin egendom inom lagens ramar
är på avskrivning. Samhällets bästa
blir lagens grundval. Arbetets
tid och villkor regleras, kreditorer
ha inte längre rätt att kräva ut det
yttersta av sin fordran. Tomtagaren
får inte bygga vad slags hus som
helst till skada för grannar och
samhället. Man får inte bygga för
eller spärra väg. Vattenrätten är
skränkt. Rinnande vatten är en na-
turalegendom som icke kan lagas
av en enskild.

Lagkunskap och rättsväsende
kunna ej vara något avskilt för sig.
Den som bara kan juridik, duger
ej att vara domare. Lagen är icke
en konstant fond av kunskap, den
skall ständigt anpassa sig och as-
similera vad den behövs i sitt för-
hållande till livet som den skall tjäna.
Vi behöva en levande lag.

Slutligen visar också idén om all-
tings enhet sitt inflytande på för-
hållandet mellan kapital och arbete.
Man börjar åtminstone ana att den
industriella organisationen måste
vila på enhetsiden. Vi vilja icke
behärskas av kapitalkraften men icke
heller av arbetskraften. Man börjar
förstå att kapitalets och arbetets
intressen måste förenas.

Det kollektiva köpsläendet mel-
lan parterna är endast ett stadium
i utvecklingen. Det vilar på de två
hörnstenarna eftergift och kompromis,
det är stilleslättsvillkor mellan två
arméer. En tvist som bilägges
genom medgivanden. Kommer
alltid upp igen i någon annan
form. Endast en syntes av de olika
intressena kan bringa tvister ur vär-
lden.

Det stora misstaget var att tro
att olika intressen alltid vore anta-
gonistiska intressen. Men industri-
ella experiment ha bevisat att ökn-
ing av löner till och med kan fö-
renas med sänkning av produktions-
kostnader, minskning av arbets-
lösen och med ökning av produktionen.

För närvarande är det frågan om
arbeten, kontrollen över industrien
som börjar tränga sig i förgrun-
den. Tillis vidare stå där motsatta
intressen mot varandra: kapitalet
som vill härska ensam, arbetaren
som vill dela makten, vill få över-
blick av företagens ställning och ett
ord med i laget vid dess skottel.
Det skall trogen också här visa
sig att en syntes är uppenlig och
att här i försöningen av stridiga in-
tressen ligger nyckeln till lösning
av det industriella problemet, ja lös-
ningen av den världiga konflikten
mellan kapitalism och kommunism.

Miss Follets framställning här
utgår naturligtvis närmast från
amerikanska förhållanden. Men det
gör den icke likgiltigt. Ty det är
svårt för oss som leva mitt i split-
tringens och skiljaktigheternas värld
att se hur enhets idén börjar tränga
igenom. Allt iv är fördolt så länge

En banbrytare för modervärden

»Det händer alltemellan i ett lands
historia, att en kvinna så starkt förstår
att finna och samla ett folks för-
ändring, att hennes insatser betecknar en kursänd-
ring på väsentliga punkter, skriver Norges
Kvinde i sin födelsedagsartikel om
fr. Katti Anker-Möller, som d.
23 nov. flytte '60 år.

Den punkt där fru Anker Möllers
arbete först och främst betrytt en kursänd-
ring är de norska modrens förhållan-
den. När hon i början av 1900-talet började
sitta att arbeta var det för att fram-
visa att också modrans villkor måtte
bestämmas av den nya tidens strängare
rättfärdighetskrav.

Genom tidningsartiklar, utställningar,
föredragsturnéer uppnår fru Anker Möl-
ler den ändring i uppfattningen — så
långt som den i dag har kommit. Mo-
derstapsförklaring, bättre utbildning av
barnmorskor, upplysningsbyråer för barn-
vård är de praktiska kraven i arbetet.

Vid samma tid började Johna Cast-
berg samla tid för utomkänsliga barnens
rätt och i ett givande samarbete
mellan de båda skapade de ypperliga barn-
lagar som Norge kan berömma sig av att
äga, de s. k. Castbergslagarna. Kampen
fortsattes. Straffet för fosterförövning
måste bort och ett tecken på moderska-
pets föröndring. Ansvaret måste kom-
ma fullt till sin rätt.

Till hjälp för modrans upprättas Oslo
mödrskyddsgenkontor, d. v. s. en rådgiv-
ningsbyrå för mödrar. Det märkliga i
Katti Anker Möllers verk är inte bara
det mod med vilket hon mött svårige-
terna och stormen av motstånd, förä-
gelse och oförståelse. Den blyga och
finkänsliga unga fru, som från sitt goda
hem steg fram till denna strid, måste väl
ofta ha tyckt sig arbeta mot en övermakt.
Men den stora förmågan att samla män-
isker till sin hjälp har hon henne varit
enastående, trots de ömtåliga områden på
vilka kampen måste försas.

Så uppnådde Katti Anker Möller att
partigränserna utpländades och kvinno-
från alla läger eröades en hennes pro-
gram för folkhälsa. 1924 skapades Kvin-
nornas Ehetsfront tvärsigenom alla par-
tier.

Under de år hon med sitt rika väsen
lyst upp kvinnornas politiska arbete i
Norge har fru Anker Möller satt sin prä-
gel på hela kvinnöretesen.

det ännu växer i jorden. Genom en
överblick av förhållandena i en
yngre och rörligare världslid, få
vi lättare en möjlighet att fatta att
det är fråga om en enhetlig process.
Bitarna föga hop sig, man ser en
skrift där man läser ut en förvand-
ling av mänsklighetens mentalitet,
ett faktiskt tagande av lärdom, drän-
dande av slutsatser. Detta sker hos
det mänskliga sam- eller övermed-
vetandet, medan ännu Per och Pål,
man och kvinna. Lindman och Eng-
berg, Briand och Stresemann, Stalin
och Chamberlain, Mussolini och Fer-
rero, den svarte kejsaren och den
gule presidenten — vi alla tro att vi
måste slåss, tillis den ene blir kvar
på valplatsen. —

Elin Wägnér.

1:50

kostar Tidevarvet till årets slut.
Prenumerera för Edra vänner på vår
gironräkning 1544.

Ida Norman - Skomagasinet

Humlegårdsgatan 6 - Tel. 780 15

Rekommenderas

REPARATIONER UTFÖRAS

Reella varor Vid uppvisande av denna
annons intas 5% rabatt Låga priser

Filosofen på Jakobsberg

Av ELIN WÄGNER

Nutida människor ha svårt att annama sanningar på auktoritet, vi tala nu icke om de tanklösa efter-sägarna. Den katolska kyrkan föp-håller visserligen mitt i en värld som räknar med fakta och erfaren-het sitt anspråk på auktoritet, och tvingar sina till modernt tänkande kända undersåtar till en våldsam klyvning av jäget. Men vi som äro utanför denna värld, betrakta icke kyrkans eller bibelns auktoritet som tillräcklig anledning att tro. Bety-delsefull blir endast den inre religiösa verkligheten. Den är oät-komlig för den kritik som riktas mot bi-beln eller mot de kristna. Inga forsk-ninger eller upptäckter som förvånade vår uppfattning av universum, skulle förstöra den.

Vittnesbörden ur vår egen tid om den oförstörbara inre verkligheten få på så sätt ett nytt värde och nytt behov uppstår efter dem. Ty verk-ligheten växer från de gamla symbo-lerna och måste ikläddas sig nya, den förändras icke, men dess uttryck förändras, och man vill trots att de bli klarare, mera överkådande.

Arnold Norlinds bok »Från min veranda» är ett så-dant vittnesbörd. Svårt är att veta, om han själv skulle gilla ordet, det kan för många öron ha fått en nå-got utmanande klang från Fräl-sningsarméns estrader.

Här är i alla fall vittnesbördet helt lägmätt, och ändå har varje ord utan beräkning eller möda fått tyngd och framställningen värdig-het och giltighet.

Det är en världsförklaring, vunen ut ur livet genom en livsprocess. Men denna process har skett i kommu-nion med dem som genom mansk-lighetens historia mödat sig om att vinna klarhet och finna nya uttryck för denna klarhet. Så blir man vid läsningen infångad i det stora sam-manhanget.

Detta är författarens postulat: det synliga livet är en dröm, på an-dra sidan drömmen lever verklig-heten som bär och skapar. Från den-andens värld behärskas tillvaron. Varför fattar inte mänskligheten betydelsen av att träna och behär-ska tanken? När livet blir som tan-ken är? Ja, författaren har ett godt smilande över mänskligheten, den är »som ett barn, motvilligt att bli tvättat rent.»

Ur författarens älskand förklarar vissheten om alltings enhet. Livet är ett och fullkomligt, harmoniskt,

skapande. »Du är kraft av dess kraft, syn av dess syn, du är, säger han sinrikt, dess givande. Vi allt vad det äger är ditt.» Så snart jag bara blir medveten därom, har jag alltså alla livets resurser till mitt förfogande, jag måste blott hålla förbindelsen öppen mellan mig och livets kraftkälla.

Men vi leva ju alla bland ting som icke räckta till det! Riktigt; de synliga tingen äga icke denna out-sinlighet, de tillåta icke gränslös gemenskap. Det är de andliga tingen som äga outsinlighet. Ju mer vi hämta och geva av skönhet och sanning, ju mera flödar källan.

Mycket vackert, så så känna vi det. Vi leva bland de ting som ta slut, vi leva i den synliga världen som för oss är påtaglig i högsta grad, vi känna ständigt kraften try-cka och hitta inte tillbaks till källan.

Ja, något har då ställt sig mellan oss och verkligheten och skynt bort utsikten, det är det onda, värmed menas all som vill upphäva och göra inträng på livet. Granska närma-re det onda! Denna mot livet rikta-de »makt är lokaliserad i sinnessa värld. Men den var ju bara en dröm-värld. Alltså regerar det onda i ett skenrike. Det är icke livsviktigt med det goda. Det har intet fäst-intet att hålla sig till. Det liknar deliriantens skräckbilder, skräcken uppkallas av ett fantom. Bakom det onda står bara tomhet. — Ja, men fruktan och ångesten är verklig. Gott, men fruktan och ångest är nå-got negativt, är, med en norrländsk vändning, liktydigt med glömska av verkligheten. När vi slutat upp att söka befrielse från ångest och fruktan hos skenvärldens bedrägliga förespeglingar, när vi i stället söka och finna verkligheten bakom, då uppleva vi fruktans motsats den stora tilliten, tryggheten i livets famn. Då löser sig även fruktan för döden, den blir det tillvarosoment, varunder medvetandet löser sig från sin-nens så som sekundärt kan ske även mitt i livet, när man förämnar sig själv ovanför sin egen smärta.

Lidandet skall icke förnekas. Purgatorieerfarenheterna, som den-ne Dantekännare uttrycker sig, ha sin uppgift. Själens växt är för-bunden med lidande. Så småningom får man sig att ta ur Järdomen ur li-dandet utan att mer än svagt känna dess sting.

Men hur skall jag kunna behålla denna goda och fordrande lära, hur

behålla distinktionen mellan sken och verklighet, när lidandet, ond-skan, de dagliga bekymren och mör-darna synas mig det enda verkliga, när jag är rädd för livet och dess kraftkällor är avstängda?

Filosofen på Jakobsberg har det enda svar som kan ges. »Kärleken öppnar möjligheter där uti viktets stängd. Du kan älska dig ut i bergtroulets slott.»

Men var är kärleken? »Vi ha vår kärlek med oss. Och för varje steg bjudes oss tillfällen att vidare ära den. Här är omkring oss så mycket värt att älska. Allt vill hjälpa oss, allt vill lära oss att förstå mera och geva mera: tingen, blommorna, djuren människorna omkring oss, ur allting ser Livets an-knyt och talat Livets röst.»

Ett försök till redogörelse för bokens innehåll måste mer eller mindre allvarligt stranda. Men det gör inte så mycket. Den finns ju nu, lätt åtkomlig, åtminstone i yttre mening i inre mening är den med all sin stora enkelhet mindre lätt åtkomlig. Någon till får man ha be-talning för att komma in i dess värld.

Men sedan ger den djup glädje. Tacksam lyssnar man till den troliga, milda röst som vet vad den talar om.

Med

Ropet efter lycka

kan

Ingeborg Björklund

inkassera en avgörande framgång. Hennes stil-konst är nu definitivt. Allt är enkelt, osökt, naturligt.

— För kämnsans alla skit-ningar har hon ett starkt och levande uttryck.»

Ny Tid.

Dikter: 3:25.

BONNIERS

BESKYDDARE

Det är i en järnvägsskulle på sträckan Bolzano-Venedig. Några små lantmän ha tagit fram sina med korgbeckade vin-flaskor och läskat sig. Efter en stund börja storkorkade mörka flöstra från fem-tio bänkarna, där de stuvat under sin packning längt in. En del av deras vin-föråd har tydligen förtorkats. En på misödet med ämmod och depppassagerarna flytta sina fötter till de små där av tor-ken som trottat stöfvloden.

Men ännu längre sedan de välgäma men-nen lämnat kupen är den uppgjyll av vin-dets duf. Min rekstramat och jag, som al-drig upplevat annat än pilner på de fina atmosfären just lämplig för de utländska samtals som försäkras om oss.

Det är väl inte möjligt att ni är tyska, säger en italiensk herre och överracker i stället för presentation en strut med druvor, som han just tillhandlat sig genom förtroet. En cigarett? Nä, om ni inte vill röla så röker jag. Varför? Ni förstår att övanom måste upprätthållas av endera partena. När kvinnorna övertagit männens oarter bli månen dygning. Men skillnaden dem emellan måste framförallt bibehållas. Jag har smarsad denna många år lagt bort att röka. Nu väntar jag på den tid då vi skola ifråa oss kjojar, sedan kvinnorna lagt sig till med byxor.

Den italienske herrn har rest i många länder, känner världen och vet vad han talar om.

Samtalot följtes på bestämt avstånd av en gammal dahn och hennes yngre följesälgare. De förbi lika artig tillbakadragna under alla dess skiften och födragna utan ett tecken till protest den italienske herrn försäkrar: Jag skall säga er, mina damer, att ju längre mot norr man kommer, desto bättre bli kvinnorna. Det blir alltmera bevänt med dem. Men ju längre söderut desto bättre äro männen. Jag har absolut rätt.

Hur rätt han än kan ha glömmar han att vara komiskt. Han fömer nämligen för gott att roa oss med en liten saga om kår-

pen, som han äger och som är förtrollad. — Om ni önskar er något, mina damer, så knacka icke gånger med vänstra län-g fingret på denna min kapp och den upplyf-fra alla edra önskingar. Det står infal.

De båda italienserna tråda fram på sin tillbakadraghet, skratra och knacka. Den glade herrn finner sitt livliga skämt väl av-passat för den kvinnliga fätningsdygna och svar afvekd, nöjd med sin egenkap av syd-ländsk och förtrofflig man.

Nått bekantkap vi göra är mera en förtro. Vi ha gått vilse i Venedig fram-tydsvallen och fråga en ung man i uniform om vägen. Han är mycket liten och värdet och mycket prydd. Om hans små skor stöta för sig själva i en hotellkorridor skulle man tro att de tillhörde en flicka.

Han erbjuder sig mycket vänligt att nästa gå visa oss mera av staden. Vi tacka och tänka: Han är ensam i Venedig. Han tycker det är roligt att träffa jämnåriga från ett annat land. Visserligen kan vi inte hans språk och han låter sig vid våra frågor övert, men man kan ära dem.

Vi visar honom parlören som vi köpt och han studerar den med intresse. Så pekar han strålande på ett enda ord: *Beskyddare*. Hans hand är som ett barns. Och vi här-stamma från ett hus, vars gamla kokbok-innehåller följande recept till korvaka. »Man tager en ribbingevne eryt — — — Vi blir förvirrade och ser oss omkring. I ka-féets solgass sitter en herre i silkesstrump och demonstrerar allvarligt mekaniken i sina skosöner för en liten krets intrerande händer. Vecker sig snart utan knut på bandet. Med otrolig omsorg drar han upp bandet, reker shop det och stoppar ner det i skon. Vännernas anskutan äro lika allvar-samma som hans eget. Men en av dem tar ögonen från den intressanta föreläsningen och lägger röt på sina manliga läppar.

Då förstår vi att problemet om vår världens bästa män är tillfinnandes, är för svårt att lösa på en förmodning.

C. A. S. A. N.

BEFRIADE. Av Ruth Persson

Förh. från föreg. nr

När föräldrarna sökte trösta henne och sig själva med, att ärren med tiden säkerligen skulle växa bort, grät hon åter och drog sig bort från deras smekningar. Och då Karlsson tog fast henne och, som han var utan, erbjöd henne få rida på axlarna hos honom, kämpade hon sig förbitt, rådd loss och sprang sin väg gråtande.

Hon kände sig skugg och på något sätt skamsen inför statarhustrun, men hennes blick måste ändå alltid hänga fast vid henne då hon kom i hennes närhet, och när man på trup för första gången till henne se den nyfödde Felix begynte hon åter gråta, när hennes föräldrar nickade såsom hon med sig hem. Något som de vuxna hade mycket roligt att henne för.

I skolan lyste hon inte som något ljus och det kom att beta om henne, att hon inte hade något läshuvud, men ändå läste hon beständigt. Fast det inte var läsböckerna utan tidsnigarnas följetonger och kärleksberättelser. Ty om detta, som för henne

tedde sig som någonting mjukt, starkt och beskyddande, som för-mådde rycka en bort från allt som var obehagligt och gunga en till ro, kunde hon aldrig få höra nog. Hennes tankar sysslade därom som den hungriige systla med mat och ibland smög sig till en andan blott och burt för att få sitta för sig själv och fantisera om stunden då en man skulle säga henne att han älskade henne.

Mycket för lek var hon inte och för flickorna Lindskog på Irup blev hon en stor besvikelse. Men Felix höll samman med henne. Båda gingo de helte turar uti vägarna an de lekta. Och hon tog följetongens eller berättelsens personer med sig. — Kanske vid nästa krök av vägen något skulle hända. Kanske hon där skulle möta någon, som fann henne vackert och som sedan aldrig kunde glömma henne — en som skulle sträva för att vinna henne; och امیدser också vinna henne.

Vår följetongens eller berättelsens hjälte mörk, föreställde hon sig denne, som kanhända skulle komma

VI STÅ TILL TJÄNST

Begravningsbyrå
SCHENHOLMS
BEGRAVNINGSBYRÅ
Inneh: Maj Schenholm
FLEMINGGATAN 1, STOCKHOLM
Tel. 337 34. N. 734. Eff. aff.: Alsten 685

Boktryckeri
Anderssons Boktryckeri
Sandgatan 3 Kärneholm Telefon 327
Boktryck, Alltryck, Affisch- och Källtryck
alla slag utföres snabbt och billigt
BOKBINDERI utföres i Pr-vat- och Biblio-
teksband i smalkall bindingar
till billigaste prisberäkningar

Damfrisering
Damfriseringen, Eriks-
bergsg. 6 A. 1 a k. arbete till hu-
mana priset. Hårskötsel för mjäll
och glanslöst hår. Tel. 106 11.

Damväskor
"VÄSKAN" finnes
Kungsgatan 23 - Tel. 14412, N. 2113
Största lager av Damväskor o. Resväskor
Poppelväskor, Franskfärdlar, Automobillfärdlar
Reparationer utföres Egna fabriker

Eldsläckare
Mot **ELD** och **BRAND**
är Sv. Eldsläckaren »VAKT»
den bästa väktaren
Generalagent **Joel Lönngvist**,
Ingemargatan 8, tel. V. 2475, Stockholm

Fyskalkskoleinstitut
Syster Anna Wallström
Fyskalkskoleinstitut
Björgergårdsgr. 34 3 tr. Hiss Tel. n. 5107
Enl. läkares ordn. givés, alla moderna
E. Ljus o. värmebely. För nerv- o. rikt-
natsiska åkommer m. m. Alla slags bad,
packa, och massage. Anna Wallström
Leg. Sjuksk. Mångårig praktisk

Handarbeten
Vackra, billiga handarbeten
hos
Esther Flyborg
Västergångsgatan 53 tel. Norr 218 47
Fransing och montering
Ritning utföres även då tyg lämnas

Handskaffär
Skånska Handskaffabriken
Etablerad 1903
Sturegatan 5 — Grevturgatan 20 C.
Största ural av handskar, västar och
strumpor. Handskåp till 30 öre. Vid lä-
ropande av denna annons lämnas 10%/rab.

Hotell
Selma Bergs (Privat) Hotell på klass
Tel. 74095 - Humlegårdsg. 20
Propra enkelrum fr. 4 å 5 kr.
Dubbelrum fr. 7 å 8 kr.

Kex
A. B. RAHMS
KEXFABRIK
Stockholm
Spec. Rån, Skorpor och
Smörgåsar.
Råg-Havre-Graham. Götta-närande

Klädeshandel
David Söderman
22 Drottninggatan 22
79 49 — Norr 79 49
Sista nyheter i de nu för hösten
moderna Ulster- & Kapptygerna

Korgmöbler
KORGMÖBLER
Bäst och billigast
Ern. 7588
Aktiebolaget Ernst Wählerder
Verkstäder f.d.c. av konstnärskorgmöbler
sålval som f.d.c. enklaste och billigast till an-
fån, färg, motor, rum, hallar, verandamö-

Korsetter
Twilfit Nybrogatan 11
Telefon 758 33, 758 54
Stockholms största specialaffär för
Korsetter o. Brösthållare
Priser oavsevärdt låga

Pålskappor
Våra Pålskappor
omtalade för sina kvaliteter
och utmärkta passformer
BRÖDERNE ELMÉR
Grevturg. 24A Tel. 77605, N. 5751

Strumpor
Letterstedt
STRUMPSPECIALISTER
Drottninggatan 21, Stockholm

Det politiska spelet

Fort. fr. sid. 2.
två linjer, en öppen och en hemlig. En enskild person, överbesvärd om sådant dubbelspel, vore dömd. Men det är inte ett dugg säkert att Briand och Chamberlain är det.

Frankrikes ståndpunkt är mera konsekvent än Englands. Frankrike har alltid haft klart för sig att de nymodiga påhätten med Nationernas förbund, krigets straffbeläggande. Kelloggspakten och avrustning icke skulle bekämpas men omhändertagas och oskadliggöras. Den här sista öfverenskommelsen är ett led i samma politik. Att Frankrike därmed bryter sönder den tremaktsöverenskommelse, den Locarnopakt som det var med om och ingått för tre år sen, det är endast skenbart en inkonsekvens. Locarno som garanti för freden hjälpte inte. Locarno gav den oroliga franska själen ingen ro. Locarno förordade bara otrevliga konsekvenser i form av militär utrymning av Rheinlandet och dödade inte den pyrande misstron mot Tyskland. Det är skyttegravar mot Tyskland man hela tiden kastat upp den ena linjan innanför den andra.

Emellertid kan en diplomat vara för slipad. Spelet har inte riktigt gått efter beräkning. Att Förenta staterna skulle tycka illa vara, det kanske inte betyder så mycket i jämförelse med den inhöstate tryggheten. Men att det vill rusta öppna detta är redan lite värre. Och om England börjar ångra sig då åvenytas det hela. Ett ekonomiskt samarbete Tyskland Förenta Staterna — Ryssland på grundvalen gemensamma fiender är heller inte så roligt att tänka på. Och så kommer mitt i det här som en tung näve i ett korthus den tyske flygexperten och politikern Sachsenberg med sitt kategoriska påstående att alla dessa rustningar som man schackar med, inte är ett dugg annat än förberedelser till Europas självdömd. Flygvapnet tvingar till fred, säger han, samtidigt räddande sitt anseende genom att häna pacifisternas ideologi.

Mac Donald har varit i Berlin och sagt ifrån att engelska parlamentet ska nog gå till rätta med den konservativa engelska regeringen för dess franskvänliga och rustningsberedande politik. Men samtidigt har vid ett fullnadsval i England den samma regeringsparti tagit en plats som fört innehafvs av de liberala, och dessa säga, ej alldeles utan skäl, att det är Mac Donalds parti arbetarpartiet som skänkt de konservativa denna plats genom att sätta upp en egen kandidat, fast ingen utsikt fanns för hans val och således själva vinterösterorna. Arbetarpartiet kan naturligtvis försvara sin rätt att väjda till alla väjare vid varje val, men om ingen som helst öfverenskommelse om att avblåsa konkurrens mellan liberaler och arbetare kan ske, då är det troligt att Baldwin kommer igen samt med de män som här ansvaret för den fransk-engelska öfverenskommelsen. Detta fullnadsvals utgång ligger under det regeringspolitik ligger under så stark kritik, är intet gott tecken för framtiden.

GIVEVIS...

Fort. fr. sid. 2.
verksällighet på ett sätt som lämnar intet övrigt att önska. Framför oss på redaktionsbordet ligger alla de utlåtanden som under provtjänstgöring, en avgivits öfver aspiranterna av deras överordnade. De äro sålunda intrycksfärdade av herr Orne själv men de vittna om att samma andra råder inom posten från högste chefen till postmästaren i Tomellilla.

Utlåtandena utgåro en diger luntica med ett innehåll så häpnadsväckande att man inte vet om man skall skratta eller gråta vid slutad genomlysning. Man må med skäl undra om avund, fruktan för konkurrens och ömsinshet om de manliga underordnade totalt skenat tvägg med sans och förstånd hos dem som satt sina namn under akttyckena.

Först som sist skall omtalas att av de provade kvinnliga aspiranterna ha hittills endast fem godkänts medan största antalet underkänts under det att endast en säger och skriver en manlig aspirant underkänts — tillåt oss fråga om denne var eh öobog slarvare eller mindre vetande. I Hårdproven varit full optariska så skulle ingenting varit att invända emot detta resultat, ena ringen förmuftig människa vill se en duglig manlig postassistent utlytt mot en oduglig kvinnlig. Men det sätt varpå proven anställdt är så avgjort partiskt och på förhand tillrättlat för att underkänna kvinnorna, att inte endast de kvinnorna som drabbats härav utan även den stora allmänheten i all rättfärdighets namn borde reagera. Aldrig ha vi sett några motiv och argument så utan all rim och reson som de som här presterats.

Till att börja med finner man att så gott som alla aspiranterna få de finaste vitsord för storartad arbetsförmåga, flit, ordentlighet, intresse och ett månstarkt uppförande emott personall och allmänhet. Överhuvudt sagt sägs det om de alla flesta att de skött sin provtjänstgöring på ett mycket tillfredsställande sätt samtidigt som de ådagalagt de egenskaper som fördras av en dugande posttjänsteman. Natjtjänstgöringen i postkåperna som allmänt ansågs vara den stöttesten som kvinnorna förest skulle snubbla på ha de fyllt väl trots om de äro ringa erfarenhet. Man hade förstas hoppats att de skulle bli tågsägna var enda en, men ett beklagligt faktum är, att endast en enda midde tilltilla den första turen.

En utomstående kunde måhända tycka att ovanstående icke kan utgåro tillräckligt skäl för underkänning, men detta visar bara hur litet man begriper av mäns förtjänstgöring och i vissa fall underbara psykik. Alla de fina utlåtandena så i början på skrivelseerna, i slutet komma de mest storartade skäl, varför den sökande trots allt detta ändock icke kan anses lämplig för erhållande av en postassistentbefattning. En av aspiranterna får exempelvis det vitsordet att hon som postassistent t. h. på ett stort postkontor nog kunde anses en riktig erfarenhet. *Ma henne förefinns hon som nörovisitet, som kan anses, om också icke märkas.* — Det ska inte vara lätt att arbeta under en postmästare med så fin intuition. — Samma aspirant får angående sin tjänstgöring i postkupé det betyget, att hon *trots en öfverlig lämplighet för kupétjänstgöring ej är kompetent att sköta förbrukningskontot* *hög. Tr.*

En annan aspirant får deslides de finaste vitsord för sin tjänstgöring, »mens», heter det i slutet av utlåtandet om henne *ståläggs bör att hon icke ställte inför några mera brävande uppgifter. Harvuda mer så skett, kraften och förmågan att behästra situationen riktigt till — saknas helt göra de ingalunda. — är givets svårt att med full visshet säga, innan de satts på prov om denna som allmänhet är kompetent för det som möjligt att i en och samma mening få in flera hurvuda och torde, så skulle de nog komma hit. Att det ej inträffat vare sig större poster,*

Mig törstar

av Ragnar Jändagel.

*Han ropade: Mig törstar! —
och de gävo honom att dricka
alltids blandad med galls!*

*En gammal jude stod vid korset,
sur och förgränd av mycket vin-
drickande*

*och misslyckade afjärer;
han lutade huvad mot axeln
och betraktade filosofiskt
den dömda profeten:*

*Äck ja, säger inte redan konung
Salomo:*

*den högfärdige går det illa
och ungdomen är idel oförnuft...
Se här, du —
du föraktade vad vishet,
men här har du den!*

*Och i dag kanske
att den doger åt dig?
— Och hon väckte honom svampen
med ättika,
och profeten tog den,
men han smakat dörp.*

*villu han icke dricka.
Och så än i dag:
Än ropar Kristus: Mig törstar!
Och världen bjuder honom villigt
ättika och galls.*

Ur Kämpande tro.

förfelade anslutningar, varmgång i läget eller järnvägsolyckor ligger samma stackars aspirant i fatet, ty utan all detta kan hennes öfverordnade icke yttra sig om hennes organisationsförmåga, chefsfärdiga eller i öfrigt lämplighet som förman inom en postkåpe. Inför ett sådant yttrande har man givits anledning att antaga, att järnvägsolyckor och tillkrånade situationer, om de icke självmant infunnit sig, särskilt arrangerats för att bedöma alla de godkända manliga aspiranternas chefsfärdiga. Efter denna passus kommer ett verkligt praktblomster, som vi icke heller kunna neka oss att citera: *»Dock — det gäller fortfarande kupétjänstgöringen för samma aspirant — synes mig hennes storlek eller rättare sagt litenhet vara mindre lämpad för sorteringsarbete, vilket emellertid i viss mån och till en tid nog, kan kompenseras av hennes storvighet och energi.»* Inte stort lätt är det att begripa, vad den herre menar, som en av sina provtjänstgörare yttrar, att *»hennes uppträdande mot allmänheten och personalen har varit oklanderligt. Men detta är ju alltid fallet då någon känner sin öfvermåga.»* Är det i denna anda som folk betjänas på posten, så får man för allmänhetens skull hoppas, att posttjänstemännen lite mera insäga sin ringhet och öfvermåga, då kanske man ofta bleve lite hövligare bemött.

Det torde vara öfverflödigt att plocka ut flera blomster ur denna örtagård. Med endast få undantag de öfverordnade med den mest rörande omsorg vinnlagt sig om att sno och snärja med ord och uttryck så att de kunna få kvinnorna underkända, då de icke i rättvisans namn kunde öppet ange dem såsom odugliga. Har man en andra skäl att upbringa, så svamlar man om att vederbörande i egenskap av kvinna ej är lämpliga, vilket för övrigt kanske ej behöver närmare motiveras, såsom en av herrarna kort och gott förklarar. Mycket typiskt just för detta sätt att svänga sig med ord vill följande betyg för fröken O. *»Förhållande fröken O:s lämplighet för postkåpetjänstgöring betyg anser jag mig icke, trots vad jag omtalade om fröken O:s obestridliga duglighet i arbetet, kunna gifva henne annat vitsord, än att hon i likhet*

BEFRIADE

Fort. fr. sid. 1.

såsom mörk, och var hjälten ljus så var den andra hjälte ännu ljus. Bland föreställd hon sig honom som en högtidat person, ibland såsom en krigare, ibland såsom en upptäcktsresande, men ibland också som en förhördad skurk, vilken till slut låt omvända sig honom hennes kärlek och renhet.

Detta ord renhet, var också något som hon tänkte mycket på. — Hur såg manne en blick som var ren? Och var hennes det? Och var hennes själv ren manne? Ty det skulle den vara.

Hon försökte anlaga min och uppträdande efter någon av hjältinorn, och en gång då hon av farbrodern i något ärende rände till stationsinspektoren, gick hon hela vägen och föreställde sig som Regina von Emmritz — vilket föresten bär ha lyckats henne familjen vara. Ty hos de mörka bland Lindskogarna, finns det något som inte så litet plämmer om bilden på följande fytionio i första delen av Fältskärens Berättelses sjunde upplaga.

I väntalen stod en lantbrukare i arbetskläder och hans son, han också i arbetskläder. De vände sig om båda, då han kom in, och pojken nappade mössan av och hälsade. Andra ned till golvet svängde han den, när han bugade sig, och aldrig någonsin hade hon föreställt sig en blick så full av förfärd, ödmjuk beundran, som den vilken mötte henne ur hans ögon. Han var kanske ett par år äldre än hon, och han bugade sig åter för henne, då hon kom ut från expeditionen.

Den kvällen och många följande kvällar var han hjälten i hennes fantasier. Hon låt honom draga ut i världen för hennes skull och för att sijn en förmögenhet och komma hem igen och slutligen slöt han henne i sina armar och sade: *»Lyndia, jag älskar dig.»* Det var så rörande att kusinerna märkte hennes sviftningar. Och Anna Lindskog reste sig i sin bädd och frågade:

— Stackars Lyndia, har du nu ont i tänderna igen. Tyll du, att jag skall gå ner från skolan och hämta sig ett glas konjak, du kan hålla vid dig! — Och Lyndia svarade ja, ty hon ville ju att man skulle tro det var tandvärme, som vållade gråten. Men hon tyckte heller inte illa om sprit.

Det blev under årens lopp många män, som sålunda fångade hennes fantasi, och somliga av dem som märkte att de väckt hennes intresse skötte närmast sig henne. Men hon var inte något för dem som strax fick henne kall och avväande och kom dem till att draga sig tillbaka. Flickorna bland hennes jämnåriga skaffade sig sysselsättningar och själv hade hon också anställning i tid, men hon fann ingen tillfredsställelse i arbetet, och så snart hon fann en förväningdning att vända åter till farbroderns familj, gjorde hon det.

Kusinerna gifte sig, den ene efter den andre, alla utom Felix. Antalet med en av stationskarlarna. För det skulle hon aldrig mer få komma in om dörtrarna på lruvs gård. Men när mannen sökte sig till ett nybygge i Norrland och fick en stationsmästare med alla övriga kvinnor är olämplig här för.

Den enda vägg, varpå hela denna friga fört bragts till allmänhetens kännedom är genom ett uttalande till Hejnes Byrå, som belysande nog för hela den partiska artikeln ifrågasatt till publik: *»Kvinnornas debut i postkåpetjänst ber fiasko.»* Alledes otvetydigt härstammar artikeln från de manliga posttjänstemännen och man återfinner till och med däri ett uttalande från personalchefen på generalpoststyrelsens J. Främberg, som fört ett samtal bestämt förklarar, att »proven givits varit fullständigt optariska.» I så fall må vi betänka vår öfvermåga att fatta, hur partiska prov och utlåtanden skulle se ut.

Starebafnning där, steg anseendet litet, och nu få de i alla fall gånka lrup en tid varje år.

En koja och ett hjärta, tänkte Lyndia. Vilken hämnelik lycka hade inte tillitit denna syster. Varför kom aldrig kärleken till henne själv? Var det ären på pannan som gjorde det? Eller var det det, att hon inte var förmögen?

Några ord ur en diktt som hon hört eller läst — *»kvinorn som vandra från livet så tyst med läppar som ingen har kyssats — spökade omkring i hennes hjärna.»* Tyts, stod där.

Ängesten, att livet skulle glida henne brukat ur händerna, att hon som en levande dö skulle komma att stå vid sidan av vägen och se det draga förbi som ej mäktig procession i vilken hon ingen plats hade, var en fruktansvärd upplevelse. Hade hon varit man hade hon kommit att söka styrka i den dryck hon ibland kände begär efter. Men Felix var henne väl ett för avskräckande exempel på det att hon gick i hushållt och ständigt hade tillgång till sockerlådorna gjorde väl sitt till, att hon inte drevs till någon svarare last än sockerattning. Men hon låt sig sjuk, och doktor orodrade henne resa bort. Hon behövde annan luft.

»Kom till mig!» skrev kusinen i Norrland. Och hon reste.

Det är inte lätt, att säga vad som var den egentliga orsaken. — Kanske var det endast det, att hon på nära håll kom att se ett ung äkten skap i vilket vardagen redan kommit in. — Men ängesten och fantasier på började ge med sig. Och en gång en morgon vaknade hon med en känsla av trygghet och arbetslust. Hon skulle vilja utträta något — giva — låta sin kraft förvandlas i verk. Och hon kände det som en tur för sig, att hon var en fri och obunden människa.

På lrup skjömde längnorna usikten — Hon började märka, att hon saknade sömefölgningarna, som hon varit van vid från Ringshus. Hon ville ha vidder att se ut över. På så sätt kom det sig, att hon fick lust att gåa jord på Ronnators falader där utsikten är stor.

Utav markerna därute vill hon skapa. Som målaren skapar i olja och bildhuggaren i marmor. Hon vill med träden hon planterat kring huset, med buskar och blommor, med varje nytt spadt, hon tager från öblygen, ge uttryck åt detta, som är hon själv. Berätta kärlek i verk, vill hon.

Och en gång, när det nyplanterade de hunnit växa till sin höjd, och hon själv inte är mer sig, och hetet och jorden är i en annan ås, gick hon fram, som kommer från sitt arbete på åkern, som nu lott är en teg, se bulet lysa välkommande mot sig och sig varv därvid. Och han skall se solljuset falla över färgerna i blomstergården och månljus och skugga skall göra trädgårdens sagomättad och hon och utomkring skall viderna ligga sålla och ljudlösa och tala till honom om ett annat arbete. För så skall hennes röst nå honom. Och kvinnan, som han fannar, skall se och erfara detta samma, men uppfatta det kanske än inrengigare än det, och det barn, som avlas, skall så bli ett barn av kärlek och längtan och en gång präglad sin samtids omgivning med tankar, vars ursprung ledde tillbaka till henne. Sålunda skall hon i evighet leva kvar, som en grand i alltet.

Mycket är det inte hon hunnit med att göra, och hon har ett stort utförda själ, — endast till bygget har hon haft hjälp. Men så märket har hon i alla fall gått med, att hon föder sig själv och gräs och höns och ett par getter förutom en del besamhället, som man ju inte kan säga att hon direkt föder fast hon tar värd om dem. Och hon fortsätter att odla och planlägga. Nu ämnar hon bryta en del sten, som hon tror sig att orka med. Det är sig fram till samhället ty hon behöver ett nytt spett. Forts.